

26.1.6 Tekens en tekenen

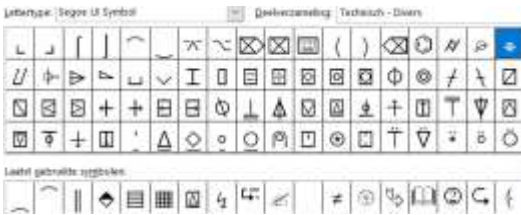
Tekenen is een kunstvorm waarbij een voorstelling of afbeelding in 2 dimensies gemaakt wordt. Door gebruik van perspectief (vluchtpunt(en), afmetingen, vervorming, overlapping...) kunnen drie dimensies gesuggereerd worden. Tekenen is een belangrijke en handige vaardigheid om informatie over te brengen en plannen te maken!

Bij de Santa Elina Rock Shelter (Brazilië) waren 23.120 jaar geleden al mensen actief met rotstekeningen en benen sierraden.

In een afgelegen grot in Borneo, Indonesië (november 2018 in Nature) hebben archeologen de mogelijk oudste figuratieve muurschildering ooit ontdekt. Ze stelt een koe voor. De elementen uranium en thorium in de rots onder het werk dateren het tussen 40.000 en 52.000 jaar.

Een 44.000 jaar oud en 4,5 meter breed jachttafereel in een kalksteengrot op het Indonesische eiland Sulawesi (gebied Maros-Pangkep) is kandidaat oudste grotschildering door mensen gemaakt. Twee varkens en vier dwergbuffels worden door acht jagers met uiterlijke kenmerken van dieren belaagd met speren of touwen.

Figuur 1 Tekens

2020) van een man die minstens 36 jaar oud was en van een meisje tussen de tien en 16 jaar.

De tekeningen van dieren en handen in Chauvet, Lascaux (Fr) en Altamira (Sp) zijn gedateerd op ongeveer 33.500 tot 37.000 jaar geleden.

Twee vingerafdrukken in rotstekeningen in de Los Macho Rock Shelter in Spanje waren volgens een rapport (The Art Newspaper,

Bij Quesang in Tibet werden tussen 169.000 en 226.000 jaar oude hand- en voetafdrukken gevonden die bewust door kinderen (geschat: 8 jaar) gemaakt zijn.

Een studie van 800 reeksen stippen, lijnen en vooral Y-vormen binnen de contouren van dieren in 20.000 jaar oude Europese grotschilderingen lijken aan te geven in welke maanperiode van het jaar dieren bevallen. Mogelijk ons oudste proto-schrijfsysteem.

Genevieve von Petzinger begon in 2007 met het aanleggen van een database van alle bekende prehistorische geometrische (meetkundige, gestileerde) tekens (symbolen?). Er zijn blijkbaar slechts 32 geometrische tekens over een periode van 30.000 jaar op het Europese continent, en 65 procent bleef duizenden jaren in gebruik.

Ze veronderstelt dat dit het oudste systemen voor grafische communicatie ter wereld is, met specifieke cultureel erkende, overeengekomen betekenissen. Misschien is het zelfs een vroege voorloper van schrift en schrifttekens?

Ondertussen zijn stippen en strepen herkend als het aantal manen (van 13 in het totaal) na het begin van de lente waarop dieren paren. En de Y-vorm als het begin van het geboorteseizoen van de soort) (Ben Bacon en Tony Freeth, U College Londen) (De overige tekens zijn nog niet geïnterpreteerd als protoschrift.)

♪ Ik heb nog nooit een sarcasme gefaket.

Tell Sabi Abyad (Raqqa, Syrië) is een goed bewaard dorp met economische archieven met geometrische fiches en miniatuurzegels (geen schrift) van ca. 8.000 jaar geleden.

In de **cartografie** worden kaarten getekend van een (kleine tot wereldwijde) omgeving. Nauwkeurige kaarten maken het mogelijk een geschikte of korte route te gebruiken of door te geven om een gewenste plek te kunnen vinden.

Een goede kaart bevat zoveel mogelijk gegevens om haar goed te kunnen gebruiken: titel, schaal aanduiding, oriëntatie (meestal Noorden boven), legenda met de betekenis van gebruikte symbolen en kleuren, gegevens over oorsprong of maker, jaartal, e.d.

Ook duidelijke herkenningspunten zijn zeer belangrijk.

Door een kaart te rasteren en XY-coördinaten te gebruiken kan ieder punt met twee getallen aangeduid worden.

♪ Er moet meer conversatie in onze relatie zijn. Ik zal een talkshow opzetten.

Verhouding of **schaal** 1/50 wil zeggen dat wat je meet op het *plan* (bv. 7 cm) in werkelijkheid 50 keer groter is, dit wordt dan $7 \text{ cm} \times 50 = 350 \text{ cm}$ of 3,50 meter.

Bij **technisch tekenen** gebruiken we passer, meetlat, gradenboog, tekendriehoeken om (op schaal) een exacte weergave te maken.

Dat kan betrekking hebben op bouwplannen of plattegrond voor een huis, een meubel of een andere constructie als een werktuig of apparaat. Ook om netwerken of schema's van leidingen (water, stroom, verwarming) weer te geven.

Als je aan een project begint kan je een **schets** (ruwe tekening uit de losse hand) maken om vooraf te projecteren wat je gaat doen, het voor te bereiden, te visualiseren, inzicht te krijgen, benodigde materiaal te berekenen, problemen te voorzien en oplossingen bedenken.

Ook bij processen en acties kan de te volgen weg van probleem tot (tussen)oplossing uitgetekend worden in een **flowchart** zoals dat ook wordt gebruikt voor de ontwikkeling van software.

Voor vele soorten van technische tekeningen worden ook **symbolen** gebruikt om vaak weerkerende onderdelen aan te duiden. Een symbool is een teken dat een betekenis krijgt. Je vindt ze in de wiskunde, als vlag of logo, in informatica...

Ook in teksten worden tekens gebruikt. Een **leesteken** verbetert de leesbaarheid van een tekst en geeft soms aanwijzingen over betekenis en uitspraak van de zin. .!?,;:-!) Ampersand (&), apenstaartje/at (@), asterisk (*) en backslash (\) ed. zijn geen leestekens.

Het gebruik van pictogrammen en emoji's in e-mails en sms-berichten vervult blijkbaar een sociale behoefte die de Egyptenaren mogelijk al begrepen. 😊 Het voegt effectief emotie toe aan tekst.

Uit de 2e eeuw BC zijn er al *memes* (📖 snel verspreidende teksten of beelden) teruggevonden op juwelen als *graffito* (gegraveerd, ingekrast). De kortste versie van het anonieme **gedicht** van vier regels: 'Ze zeggen wat ze willen; laat ze het zeggen; het maakt me niet uit.' De langere versie gaat verder: 'Ga door, hou van me; het doet je goed.'

Het wordt geïnterpreteerd als een reactie op afkeuring door de samenleving van een onconventionele relatie.

De puntjes op de i zetten = zeer nauwkeurig werken. Ze kunnen soms ook op een j of è staan (vroeger ter onderscheid met andere letters), en worden tittel 📖 genoemd. Emoticons werden in 1982 door Scott Fahlman geïntroduceerd :-)) om onderscheid te maken tussen lol en ernst :-(in teksten. Als je ze 90° draait zie je een smiley.

Quipu's (Quechua: khipu) zijn koorden die de Inca's gebruikten om informatie te bewaren en weer te geven. De knopen werden gebruikt in een boekhoud- en rekensysteem, maar ook als schrift.

🔪 The "trickle-down" theory: the principle that the poor, who must subsist on table scraps dropped by the rich, can best be served by giving the rich bigger meals."
William Blum

♪ *Het belang van interpunctie:*

Hij zat op haar schoot en rustte uit.
Hij zat op haar, schoot en rustte uit.

Vóór het huwelijk: ik heb je lief.
Na het huwelijk: ik heb je, lief.

Bob Marley:

'No woman, no cry': wordt door velen vertaald als: Geen vrouw, geen gehuil.
Of is het: 'No, woman, no cry': In het Nederlands: Neen, vrouw, niet huilen!

Good: Letting your boss see you hard at work.
Bad: Letting your boss see you hard, at work.

A woman without her man is nothing.
A woman: without her, man is nothing.